

”MEGKORONÁZTUK” AZ ÉVET!

Mit tehet a gyermekkönyvtáros koronavírus idején?

Törökné Antal Mária és Pokornyi Orsolya,

a dunaújvárosi József Attila Könyvtár gyermekkönyvtárosai

2020 januárja: új év, új kihívások és rengeteg programterv.

Ebben az évben fő célkitűzésünk az óvodás korosztály könyvtári jelenlétének erősítése volt. Megérkezett hozzánk Bartos Erika Bogyó és Babóca vándorkiállítása, Dunaújváros építésének 70. évfordulójára is készültünk helyismereti foglalkozással, kvízzel, ezenkívül olvasóklubok, mesedélutánok, kreatív foglalkozások sorával vártuk volna a látogatókat.

Aztán eljött a március. Egy új, ismeretlen helyzet elé állított minket, könyvtárosokat is. Bezártunk a nagyközönség előtt, de az élet nem állt meg, alkalmazkodnunk kellett a kilátástalan helyzethez, kitalálni azt a formát, amiben működni, szolgáltatni tudunk.

Decemberben számadást készítettünk rendezvényeinkről, és akkor jött a felismerés, hogy mennyi minden történt velünk, az akadályok ellenére milyen sok online és „offline” programot sikerült mégis megvalósítanunk.

Mese, mese, mátká

Az egyik legkedvesebb feladatunk a mesedélutánok szervezése, melyeket ugyanúgy élveznek kicsik és nagyok. Igyekszünk havonta egy alkalommal *élőszavas mesélést* vagy *papírszínházi előadást* tartani. A meséket ünnepekhez, évfordulókhoz, évszakokhoz kötjük, és egy kis interaktív, játékos foglalkozással egészítjük ki, melyet az adott közönségre formálhatunk.

2020-ban a személyes találkozások különleges alkalomnak számítottak. A januári papírszínházi foglalkozáson együtt roptuk a farsangi táncot, még nem is sejtve, hogy legközelebb csak júliusban találkozhatunk. Ám addig sem kellett nélkülözniük a mesét a gyerekeknek.

Márciusban a kötelező otthoni karanténból indítottuk el a *Mesél a könyvtáros*¹ csatornánkat, ahová éloszavas népmeséket, papírszínházi felvételeket és mesefelolvasásokat töltöttünk fel, ezzel is igyekeztünk színesíteni a karanténos hétköznapokat. Olyan értékes tartalmakat osztottunk meg, amelyeknek az irodalom alapja, így próbáltuk online is a könyvek, a mesék szeretetét közvetíteni, ha személyesen nem is, de a képernyőn keresztül mi is ott voltunk a gyerekekkel. Összesen harminckét mesés és hat verses videót készítettünk és osztottunk meg közönségünkkel, melyek több esetben kapcsolódtak világnapokhoz, ünnepnapokhoz (pl.: magyar költészet napja, könyv napja, madarak és fák napja, karácsony), de a mindennapi életre is reflektáltunk (pl.: Szabó T. Anna: Kézmosó-vers²). A legnagyobb kihívások egyike a közönség, a csillogó szemek hiánya volt, nem beszélve a minimális otthoni technikai felszereltségről és a videók vágásáról. Ám a visszajelzések és a nézettségi adatok is alátámasztják, hogy megérte kilépni a komfortzónánkból, hiszen a megtekintések száma meghaladta az elképzeléseinket. Az egyik legnépszerűbb videónk a vándorkiállítás képeivel illusztrált Bogyó és Babóca mese³ lett a több mint negyvenkilencezres nézettségével. Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy ez nem teljes mértékben a mi érdemünk, ettől függetlenül nagyon büszkék vagyunk rá. Ám az ezeregyszáz megtekintést meghaladó Nemes Nagy Ágnes: Tavaszi felhők⁴ című verses videónk, vagy a Kézmosó-vers majdnem hatszáz megtekintése is azt mutatja, hogy érdemes volt belevágnunk. Nem beszélve arról, hogy akár száz-kétszáz emberhez eljuthattak éloszavas meséink, papírszínházi előadásaink, felolvasásaink, ami jó reklám lehet a jövőben megrendezett programjainkra nézve is.

Júliusban ismét kitértük kapunkat a kis olvasók nagy örömére, és minden héten többféle programmal vártuk őket. A *Mesekedden*⁵ a karantén alatt felvett meséket vetítettük le nekik, és kitölthették a kortárs írók meséihez készült szövegértést fejlesztő, online feladatlapot. A legjobbakra könyvjutalom várt.

Szerdánként *Mesés tárlatvezetésre*⁶ vártuk a legkisebbeket a március óta nálunk „ragadt” *Bogyó és Babóca vándorkiállításra*. Körbevezettük a kis rajongókat, elmeséltük Babóca elveszett nyuszijának történetét, a legapróbb részletekig megvizsgáltuk a tárlóban elhelyezett szereplőket. Igaz, hogy év elején a zárás miatt sok óvoda csoportot kellett lemondanunk, de ezzel a kiállítással és a hozzá kötődő programokkal mégis sikerült azt a célkitűzésünket elérni, hogy 2020-ban megmozgassuk ezt a korosztályt. Amíg lehetséges volt, folyamatosan érkeztek ovisok a délelőtti foglalkozásainkra, a karantén alatt a kiállítás képanyagával készült mesevideó nézettsége egyre csak emelkedett, és a nyári tárlatvezetést is nagy siker övezte, még úgy is, hogy maximalizálnunk kellett a létszámot.

Csütörtök délutánonként a családoké volt a főszerep. Élőszavas mese és papírszínházi előadás⁷ aktív részesei lehettek az érdeklődők, és emellett egész délután kreatív foglalkozáson alkothattak együtt különböző generációk.

Októberben találkozhattunk utoljára személyesen a gyerekekkel a népmese napja és a zene világnapja alkalmából megrendezett *Mesés muzsika-szó*⁸ programunkon, ahol az élőszavas mesét zenés mulatság követte. Aztán újra bezárni kényszerültünk, így megint az online térbe költöztünk.

Az Aranyalma díjas *Mesemondó Gyerekek Találkozóját* minden év decemberében tartjuk. Idén ezt is kreatívan kellett megoldanunk, így Online Mesemondást⁹ hirdettünk, és a jelentkezési határidőt januárig meghosszabbítottuk. A gyerekek maximum négy perces mesevideókkal pályázhattak az elmúlt húsz év meséiből. A videókat Youtube-csatornánkra, Facebook-oldalunkra is

feltöltöttük, és a legtöbb lájkot gyűjtő mesemondó közönségdíjat nyert. Így próbáltunk a hátrányból előnyt kovácsolni: több gyerek jelentkezhetett idén, ráadásul több emberhez eljuthatott a meséjük.

Ügyes kezek – színezz, vágj, ragassz, hajtogass!

Mesedélután és ünnep nem múlhat el kreatív foglalkozás nélkül. Ilyenkor a történet vagy az alkalom feldolgozásához illő tárgyakat, könyvjelzőket, bábokat, álarcokat vagy kiegészítőket készítünk. Változatos technikákat sajátíthatnak el a gyerekek, de akár a felnőttek is, olyanokat, mint az origami, ujjbegyfestés, papírgyöngykészítés, kupak- és csipeszfigurakészítés stb. Az alkotás öröme összehozza a családokat, fejleszti a gyerekek kézügyességét, a finommotorikus mozgásukat, a felnőttek pedig kikapcsolódhatnak, és értékes időt tölthetnek együtt gyermekükkel könyves környezetben.

Az „Ölelj meg egy könyvtárost”¹⁰ nemzetközi napon minden évben könyves kreatívfoglalkozást tartunk, idén sem volt ez másképp. Papírgyöngyészereket és origamival díszített könyvjelzőket készíthettek az érdeklődők. Sajnos a húsvéti kézműveskedés a könyvtár falai között már nem valósulhatott meg, de később az online térben próbáltuk meghozni a kicsik és nagyok kedvét az alkotáshoz.

Áprilisban Youtube-videót készítettünk a könyv napja alkalmából, ahol a könyv készítésének technikáját sajátíthatták el lépésről lépésre a kreatívkodni vágyók¹¹. Majd májusban a madarak és fák napján újabb videó segítségével az ehhez illő élőszavas mese után hajtogathattak tátogó hollót.¹²

Nyáron a csütörtöki *mesedélutánok*¹³ keretében ismét személyesen vártuk az alkotó kedvűeket. Készültek papírból tulipánok, tenyérrajzból állatok, gyöngyfüzerek és ujjnyomdás állatkák. A lelkes résztvevők saját maguk által készített kincsekkel térhettek haza, és bátran mondhatjuk, hogy ezek a programok mindannyiunk számára feltöltődést jelentettek. Erre szükség is volt, hiszen a 2020-as

évben többször már nem volt ilyen jellegű foglalkozásunk.

KarantInterjú

A gyerekek számára mindig nagy élmény, ha találkozhatnak kedvenc könyvük írójával. Ekkor derül ki számukra, hogy ők is hús-vér emberek, ráadásul nem mind „*idős, kopasz, szemüveges férfi*”, ahogy a foglalkozásokon a „*Hogy néz ki egy író?*”¹⁴ kérdésre válaszolják. Ezeken az alkalmakon a gyerekek bármiről kérdezhetnek, kötetlenül beszélgethetnek az íróval, ő pedig visszajelzéseket kaphat a megjelent könyveiről, és sok inspirációt gyűjthet későbbi munkáihoz. Ezek után a tartalmas órák után kicsik és nagyok egyaránt örömmel készülnek az újabb találkozókra.

2020-ban több szerzőt is szerettünk volna meghívni a Gyermekkönyvtárba, de az első félévben ezek a programok is megghiúsultak. Ekkor pattant ki a fejünkől a *KarantInterjú*¹⁵ gondolata, és ha nem is személyesen, de sokkal több író sikerült közelebb hoznunk az olvasókhöz.

Marcsi néni a *Zseblámpás mesék* című könyv olvasása után kereste meg az írónt.

Olvasd el a könyvajánlóját! >>>

"Végül az Andersen letelepedett egy padra, és saját magából olvasott fel a kis hableánynak, aki tudta ugyan, hogy szól róla egy gyönyörű mese, de még sohasem hallotta! El volt ragadtatva, tapsolt örömeiben."

Marcsi néni: Többször találkoztunk már, vendégünk voltál Dunaújvárosban a könyvtárban és a Cimborá Klubban is! Most az adott helyzetben mindenki lelassul kicsit, több ideje marad arra, hogy, "megálljon", hogy meglássa az értékeket, és hogy megbecsülje azokat. Érték az írás is, amivel másokat is segítünk, inspirálunk. Neked is sok szép gondolatot köszönhetünk. Hogyan alakult ki benned az írás utáni vágy? Mikor kezdtél el írni?

Tóth Krisztina: Már gyerekkoromban írtam verseket. Volt egy kockás füzetem, azt hordtam magammal. Rajzolni is nagyon szerettem. Azt hiszem, a két tevékenység közös gyökerű: erős volt bennem az önkifejezés vágya. Örömet okozott a rajzolás és az írás, játéknak tekintettem. Egész életemben írtam, de sohasem azzal a céllal, hogy elérjek vele valamit. Hozzá tartozik az életemhez, ettől - is - vagyok az, aki vagyok.

2017. 06. 08-án volt vendégünk Tóth Krisztina (képek) >>>

Rendszeres könyvajánlóink¹⁶ nagy részét kortárs művek alkotják, ez adta az ötletet, hogy a könyvvel együtt a mai ifjúsági irodalom íróinak színe-javát is megismerhessék a gyerekek. Igyekeztünk olyan kérdéseket feltenni, amelyekre tapasztalataink szerint ők is kíváncsiak, melyek máskor is előfordulnak a találkozók. Például, hogy miből merítenek ihletet, mik voltak a gyerekkori kedvenc olvasmányaik, vagy hogy kik voltak a kedvenc íróik. A honlapunkon ezeket a beszélgetéseket sok-sok képpel és hivatkozással jelenítettük meg, hogy még inkább meg hozzuk a kedvet az olvasáshoz. Így azonnal arcot kapcsolhattak az író nevéhez, láthatták a kedvenc könyveinek borítóit, a kedvenc illusztrátorainak képeit, de akár a legfrissebb videóit is. Nagyon jó érzés volt, hogy a szerzők örömmel vállalták az interjút, és a végén olyan pozitív üzenetekkel

búcsúztak az olvasóktól, amelyek jól estek abban a nagy bizonytalanságban. Összesen tizenhat interjú készült tavasszal, de terveink között szerepel a folytatás, hiszen annyi kitűnő kortárs író van még, akit tollvégre kaphatunk.

Szerencsére ősszel bepótolhattunk néhány személyes találkozót is. Családias hangulatban, korlátozott létszámmal ugyan, de találkozhattak a gyerekek L. Molnár Edittel¹⁷, akitől saját gyerekei rendelnek kedvenc témáikban verseket a szavalóversenyekre, Kertész Erzsivel¹⁸, akinek a legfőbb kritikusi a gyerekei és Szegedi Katalinnal¹⁹ is, aki *Ládaszínházával* varázsolta el a közönséget.

Mindannyian tapasztaljuk, hogy a mai gyerekeket nagyon nehéz lekötni, folyamatos aktivitásra van szükségük, kérdezni, mozgatni kell őket. Ez az író-olvasó találkozókra is igaz, sokszor a közönség alakítja kérdéseivel a találkozó menetét, magával ragadva az írókat is. Ezt az interaktivitást az online térben is igyekeztünk megtartani. Az interjú olvasása közben rengeteg utalásra, plusz információra, videóra és egyéb érdekes linkre lelhettek az olvasók, ezzel próbáltuk élővé, változatossá tenni a szöveget. Bízunk abban, hogy elértük a célunkat, és örömmel szemezgettek kicsik és nagyok egyaránt.

...és ami még az online térben történt

A személyes találkozások megszűnésével új kihívások vártak ránk. Folyamatos online jelenlétre törekedtünk, hogy a kis olvasóinkat és szüleiket támogassuk, hogy érezzék, ebben a helyzetben is számíthatnak ránk.

Ezért hoztuk létre a *Mit csináljunk otthon a gyerekekkel?*²⁰ című linkgyűjteményünket, ahol olyan oldalakat ajánlottunk, amelyek segíthettek a tanulásban vagy a szabadidő hasznos

eltöltésében. Gyűjtöttünk meseoldalakat, kreatív ötleteket, tanulást segítő oldalakat, alkotói pályázatokat, beltéri mozgásos játékokat, és ezeket folyamatosan frissítettük újabb és újabb linkekkel. Azt reméltük, hogy ezt böngészve mindenki megtalálja az érdeklődésének megfelelő területet.

Tavasszal elindítottuk a *Mesés feladatok*²¹ elnevezésű szövegértést fejlesztő, online feladatlapos vetélkedőnket, amelyben kortárs könyvekből felolvasott részletekre vonatkozó kérdéseket kellett megválaszolniuk a gyerekeknek. Az volt a célunk, hogy élményt nyújtsunk az egész napos online tanulás után, ezért rövid, érdekes szövegeket kerestünk, és néhány egyszerű kérdést tettünk fel Google Űrlapon. Összesen tíz videó készült, amiket nyáron a MeseKedd során is levetítettünk, így az írók műveit is népszerűsítettük, melyeket ezután folyamatosan kerestek. Ősszel a legmagasabb pontszámot elérők könyvjutalmat kaptak.

Szeptemberben második alkalommal hirdettük meg a két írásbeli fordulós *Szóforgató - Betűvető*²² című irodalmi vetélkedőnket, amely idén Kertész Erzsi műveire épült. A két feladatlapot a helyzetre való tekintettel online, Google Űrlapon is kitölthették az érdeklődő gyerekek. Ezekben az író hat könyvéből találhattak részleteket, melyekhez színes, változatos feladatokat kapcsoltunk: többek között tervezhettek étel- és itallapot az ÁllatkávéZoo-nak, szókeresőzhettek, vagy kipróbálhatták, milyen is a versfaragás. Ráadásul segítséget is kaptak a nehezebb feladatokhoz, melyet QR-kóddal is elérhettek. Az eredményhirdetésen külön öröm volt a gyerekek számára, hogy maga az író adta át a díjakat egy író-olvasó találkozó keretében. A vetélkedő idén is sikeresnek bizonyult, a visszajelzésekből kiderült, hogy egy harmadik feladatlapnak is örültek volna a diákok, illetve nagyon várják a következő évi „szóforgatást”.

Általában szeptember közepétől várjuk az iskolai csoportok jelentkezését könyvtári foglalkozásainkra, de a kialakult járványhelyzet miatt ez is megghiúsult. Szerencsére volt olyan pedagógus, aki élt az *online óra* lehetőségével. Ez egy húsz perces élő bejelentkezést jelentett egyeztetett időpontban, amikor tematikus ajánlást hallgathattak meg a gyerekek a könyvtárostól. A téma a skandináv irodalom volt az Északi irodalom hete kapcsán, így betekintést nyerhettek az észak-európai kortárs írók és műveik világába. Rövid idő alatt sok érdekességet megtudhattak, és megismerkedhettek a skandináv életérzés fogalmával. Természetesen az online kapcsolatnak is vannak hátrányai: sokkal nehezebb kommunikálni a gyerekekkel, nagyon hiányzik a szemkontaktus, nagy szükség van a tanári közvetítésre. Ám a tanulók nagyon élvezték, aktívan részt vettek az órán, és alig várták a következő alkalmat. Amíg zárva vannak a könyvtári terek, ezzel a lehetőséggel továbbra is élhetnek a pedagógusok.

A közösségi oldalainkon, Facebookon, Instagramon és Youtube-on is erősödött a jelenlétünk 2020-ban, hiszen így juthattunk el leghatékonyabban olvasóinkhoz. Színes bejegyzéseket készítettünk vagy osztottunk meg más oldalakról a gyermekirodalmi évfordulók, világnapok alkalmából (pl.: Csukás István születésnapja, Vuk megjelenése), és szintén megosztásokkal csatlakoztunk az online Könyvfesztivál és a Könyvhét Facebook-forgatagához. Egész napos üzenetfolyammal ünnepeltük a magyar költészet napját és a karácsonyt is, amelyekre a könyvtár kollégái készültek idézetekkel, versvideókkal, köztük több gyerekeknek szólóval is. Ezenkívül a könyv, a Föld, és a madarak és fák napján is egész nap érdekességekkel, idézetekkel, videókkal hívtuk fel a figyelmet ezeknek a témáknak a fontosságára.

Mivel a második zárás alatt a könyvtár lehetőséget teremtett a biztonságos kölcsönzésre, képes könyvajánlókat készítettünk a közösségi oldalakra, hogy megkönnyítsük a választást a szülőknek és a gyerekeknek egyaránt.

Az idén megújult és bejáratott online tevékenységeink érdemesek a folytatásra, ezt támasztja alá a sok pozitív visszajelzés és a megnövekedett nézettség, oldalkövetés is.

„Hidd el, jó úton jársz, ha a könyv az egyik legjobb cimborád!”

A könyvtárunkban működő dunaújvárosi *Cimbora klub*²³ Törökné Antal Mária vezetésével, Kálnay Adél író-nővédsége alatt 17 éve alakult meg a Duna Televízió gyermekműsor-szerkesztője, Érdi Szabó Márta felkérésére. A 3-4. osztályos gyerekekből álló, irodalmat, játékot kedvelő közösség havonta egy alkalommal találkozik a Marcsi néni által vezetett tematikus foglalkozásokon. Ezek főként világnapokhoz, ünnepekhez kapcsolódnak, mint a magyar kultúra napja, költészet napja, húsvét, karácsony, és emellett, hogy a gyerekek ezekről a témákról elmélyítik a tudásukat, segítenek nekik kibontakozni is. A foglalkozásokon a könyvek kapnak főszerepet, de

nem maradhat el a vidám beszélgetés, alkotás, önfeledt játék sem. Minden évben több alkalommal kirándulnak, megismerik az ország legszebb helyeit, ahonnan sok élménnyel gazdagodva térnek haza, és nagy örömmel várják a Cimborák klubba érkező írókat is. Hagyományt teremtettek az új tagok eskütételével, a születésnap i ösvényfestéssel és gálával, melyet minden évben megünnepelnek. Az első cimborák már dolgozó felnőttek, vagy egyetemisták, akik visszavisszajárnak, például zsűrizni a születésnap i gálára és átadni a jól megérdemelt érmekeket.

Ebben az évben a kialakult helyzet ellenére is sikerült hét alkalommal találkozniuk a cimboráknak. A legemlékezetesebbek ezek közül a Cimobrafa felszalagozása²⁴, L. Molnár Edit író nő látogatása²⁵ a Cimborák klubban, és a rendhagyó módon októberben megrendezett születésnap i ösvényfestés²⁶ és gála²⁷ voltak.

Természetesen a klub életére is hatással volt a járvány. Az elmaradt találkozók helyett más módot kellett találni a kapcsolattartásra. Marcsi néni online üzenetfolyammal tartotta a lelket a kis cimborákban a gyerekkönyvtár honlapján²⁸, ahová mese- és versvideókat, rövid üzeneteket töltött fel. Majd létrehozta Benedek Elek nyomán a *Cimborák Levelesládáját*, és szeretettel várta a gyerekek mindennapjairól szóló leveleit, üzeneteit. Később felhívást tett közzé *KarantÉNsze mszög* címmel, amelyben arra kérte a tagokat, hogy írják vagy rajzolják le, hogyan hatott rájuk a bezártság, a bizonytalanság, hogyan gondolkodnak a vírusról. Ezek a pályázatok máig is érkeznek, hiszen a helyzet nem sokat változott. Néhány év elteltével nagyon érdekes lesz visszaolvasni ezeket az írásokat.

Mivel áprilisban a hagyományokkal ellentétben nem lehetett megtartani születésnapot, ezért egy három fordulós, online *Cimborák történeti kvízzel*²⁹ elevenítették fel a tizenhét év eseményeit. A

válaszokat megtalálhatták a honlapon, és a legügyesebbek cimborá tallért, cimborá dinárt és könyvet kaptak ajándékba.

Marcsi néni alkalmanként felkérte a gyerekeket, hogy műsorukkal színesítsék az ünnepeket. A magyar költészet napján versvideót³⁰ várt tőlük, karácsonykor a szokásos Adventi forгатagos fellépés helyett pedig egész nap Facebook-üzenetfolyamban³¹ szerepeltek a cimborák, zenés, verses videókkal szerezve örömet a közönségnek.

Remélhetőleg nemsokára újra személyesen találkozhatnak a könyvtárban, és ismét normális kerékvágásban folytatódhat a cimboraelet.

Kincsekkel a tarsolyunkban

Ennek az időszaknak az egyik előnye az volt, hogy felfedeztük az online térben rejlő lehetőségeket, olyan technikákat és módszereket alkalmaztunk, melyek az idő hiánya miatt eddig háttérbe szorultak. Ki kellett lépünk a komfortzónánkból, például megtanultuk a videókészítés alapjait azokkal az otthoni eszközökkel, amik rendelkezésünkre álltak. Folyamatosan küzdöttünk a technika ördögével, de nem adtuk fel, megtaláltuk a legjobb kamerabeállítást, sokadszorra is felvettük a mesét, és ha összeomlott a rendszer, előről kezdtük a videóvágást. Végig az lebegett a szemünk előtt, hogy a kis olvasóinknak minél változatosabb programokat kínáljunk, ezáltal a kapcsolatot fenntartsuk, és kedvet teremtsünk az olvasáshoz, a mesehallgatáshoz, a játékhoz. Büszkén tekintünk vissza az elmúlt évre, hiszen annyi mindent sikerült megvalósítani, amit a későbbiekben is kamatoztathatunk.

A zárás egy másik pozitívuma, hogy több idő jutott rendet teremteni a házunk táján. Olyan állományrendezéssel kapcsolatos háttérmunkákat végeztünk el, amelyeket eddig a prioritást élvező gyermekprogramok miatt elhalasztottunk.

Alkalmazkodtunk, újraterveztünk, megvalósítottunk, és összességében elmondhatjuk, hogy minden akadály ellenére sikeresen zártuk a 2020-as évünket.

Kulcsszavak: gyerekkönyvtár, módszertan, jó gyakorlat, online

- ¹ A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Mesél a könyvtáros lejtőzási lista.* https://www.youtube.com/playlist?list=PLQI28BSqSAEfdJZX5FVXgP2X_4lwCCv6M (2021. 01. 13.)
- ² A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Szabó T. Anna: Kézműsor-vers.* <https://youtu.be/v28G3Rkz7T4> (2021. 01. 13.)
- ³ A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Bartos Erika: Bogyó és Babóca - Mese az elveszett nyusziáról.* <https://youtu.be/8E-LpqsewI> (2021. 01. 18.)
- ⁴ A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Nemes Nagy Ágnes: Tavasz felhők.* <https://youtu.be/PyuFTF1oVr4> (2021. 01. 13.)
- ⁵ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Mesekedd* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=536> (2021. 01. 13.)
- ⁶ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Bogyó és Babóca Kiállítás és tárlatvezetés.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=524> (2021. 01. 13.)
- ⁷ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Mesedélutánok és kreatív foglalkozások.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=539> (2021. 01. 13.)
- ⁸ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Mesés muzsika-szó.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=546> (2021. 01. 13.)
- ⁹ A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Online mesemondás 2020. lejtőzási lista.* <https://www.youtube.com/playlist?list=PLQI28BSqSAEd-7soQAdTpGQGWBZS5kYP3> (2021. 01. 13.)
- ¹⁰ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Könyves Kreatív.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=529> (2021. 01. 13.)
- ¹¹ A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Mi az a könyv? Készíts Te is egyet!* <https://youtu.be/5bsz47DdXg4> (2021. 01. 13.)
- ¹² A József Attila Könyvtár Youtube-csatornája. *Mese és kreatív foglalkozás Marcsi nénivel.* <https://youtu.be/ZqrzZ-TMnno> (2021. 01. 13.)
- ¹³ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Mesedélutánok és kreatív foglalkozások.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=539> (2021. 01. 13.)
- ¹⁴ A József Attila Könyvtár honlapja. *Foglalkozások. "Az írók öreg, szemüveges emberek?!"* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=irok> (2021. 01. 14.)
- ¹⁵ A József Attila Könyvtár honlapja. *KarantINTERJUK.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=hir&hid=573> (2021. 01. 13.)
- ¹⁶ A József Attila Könyvtár honlapja. *Olvasd el te is!* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=konyvajanko> (2021. 01. 13.)
- ¹⁷ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *A Cimborák klub vendége: L. Molnár Edit meseíró.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=545> (2021. 01. 14.)
- ¹⁸ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Szóforgató - Betűvető eredményhirdetése.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=554> (2021. 01. 14.)
- ¹⁹ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Szegedi Katalin Ládaszínháza.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=553> (2021. 01. 14.)
- ²⁰ A József Attila Könyvtár honlapja. *Mit csinálunk otthon a gyerekekkel?* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=hir&hid=572> (2021. 01. 14.)
- ²¹ A József Attila Könyvtár honlapja. *Mesés feladatok.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=hir&hid=574> (2021. 01. 14.)
- ²² A József Attila Könyvtár honlapja. *Szóforgató - Betűvető 2020.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=hir&hid=582> (2021. 01. 14.)
- ²³ A József Attila Könyvtár honlapja. *A dunaiújvárosi Cimborák klubról.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=dcim> (2021. 01. 14.)
- ²⁴ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Cimborák felszalagozása.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=548> (2021. 01. 14.)
- ²⁵ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *A Cimborák klub vendége: L. Molnár Edit meseíró.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=545> (2021. 01. 14.)
- ²⁶ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Ösvényfestés.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=550> (2021. 01. 14.)
- ²⁷ A József Attila Könyvtár honlapja. Képtár. *Cimborák 17. születésnapja gála.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=galeria&g=549> (2021. 01. 14.)
- ²⁸ A József Attila Könyvtár honlapja. *Cimborák hírek.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=cimbi2020> (2021. 01. 14.)
- ²⁹ A József Attila Könyvtár honlapja. *Cimborák hírek. Cimborák történeti kvíz.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=cimbi2020#kviz> (2021. 01. 15.)
- ³⁰ A József Attila Könyvtár honlapja. *Cimborák hírek. A magyar költészet napja.* <http://gyerek.jakd.hu/index.php?p=cimbi2020#kolt> (2021. 01. 15.)
- ³¹ A Cimborák klub Facebook-oldala. <https://www.facebook.com/Cimborak-klub-664113423617252> (2021. 01. 15.)

A cikkben látható fényképeket egy kivétellel a szerzők készítették.